

dr hab. Maciej Drzonek, prof. USz
Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie
Uniwersytet Szczeciński

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani Magister Dominiki Zięby
pt. ***Poszerzanie granic miast na prawach powiatu w Polsce w latach 2002-2018***
Uniwersytet Rzeszowski, Kolegium Nauk Społecznych, Instytut Nauk o Polityce,
Rzeszów 2024
przygotowanej pod kierunkiem prof. URz dra hab. Bogusława Kotarby,
z promotorstwem pomocniczym dr Anny Kołomycew

Ogólna charakterystyka pracy

Tematyka dotycząca zmian granic miast na prawach powiatu jak dotąd nie była zbyt często podejmowanym przedmiotem badań wśród politologów. Jednym z miast, które nader często poszerzało swoje granice jest Rzeszów, a więc miejsce, w którym recenzowana rozprawa mgr Dominiki Zięby jest procedowana na tamtejszym Uniwersytecie. Już z tego względu wzbudzić ona może należną uwagę. Jak pisze we wstępie Autorka „podjęcie w niniejszej dysertacji problematyki poszerzania granic miast na prawach powiatu w Polsce w latach 2002-2018 pozwoliło tym samym na rozpoznanie ważnej sfery działalności administracji publicznej, nieanalizowanej dotychczas dogłębnie w ramach dyscypliny nauki o polityce i administracji”. Z pewnością systematyzacja tej problematyki, której dokonania podjęła się Pani Magister Dominika Zięba jest zatem ze wszech miar zasadna, a jej osadzenie na gruncie dyscypliny tym bardziej potrzebne.

Rozprawa liczy 308 stron, została podzielona na sześć rozdziałów, wstęp, zakończenie i obszerną bibliografię (także źródła niepolskojęzyczne), a także wykaz skrótów, spis tabel i map oraz trzy aneksy. Podstawą teoretyczną pracy są nowy instytucjonalizm, a także koncepcja *urban governance*. Autorka informuje również, że „badania empiryczne przeprowadzono w trzech miastach, które w latach 2002-2018 poszerzyły swoje granice: Rzeszowie, Opolu i Zielonej Górze”, ponieważ w nich „wprowadzone zmiany terytorialne miały najszerszy zasięg”, z czym rzecz jasna należy się zgodzić, a wybór tych właśnie miast do pogłębionej analizy – uznać za uzasadniony.

Struktura rozprawy

W rozdziale pierwszym przedstawiono zagadnienia teoretyczne pracy: założenia nowego instytucjonalizmu oraz istniejące w jego obrębie podejścia, a następnie rozważania dotyczące koncepcji *governance* ze szczególnym uwzględnieniem *urban governance*.

W drugim rozdziale dokonano charakterystyki miasta na prawach powiatu, a także opisano formalne założenia zmian granic gmin. W tej części pracy omówione zostały również wszystkie zmiany granic miast na prawach powiatu, do których doszło w latach 2002-2018.

Trzeci rozdział Autorka określiła jako metodologiczny. Znajduje się w nim charakterystyka przedmiotu i założeń teoretycznych badań, opis organizacji i przebiegu badań oraz charakterystyka badanych miast, z uwzględnieniem informacji dotyczących ich wielkości, miejskich scen politycznych, a także danych społeczno-ekonomicznych na temat lokalnych społeczności.

W rozdziale czwartym Autorka - w dużej mierze w oparciu o zebrany materiał empiryczny w toku przeprowadzonych wywiadów - opisała okoliczności oraz czynniki, które doprowadziły do zmiany granic badanych miast. Rozdział piąty zawiera analizę przebiegu działań w celu zmiany granic miasta od momentu ich formalnego wszczęcia do chwili wejścia w życie zmian. Z kolei w rozdziale szóstym Pani Magister skoncentrowała się na czterech rodzajach skutków wprowadzonych zmian granic badanych miast, a więc politycznych, ekonomicznych, przestrzennych i społecznych. Podobnie jak w rozdziale czwartym, także w piątym i szóstym analizę przeprowadzono na podstawie wywiadów Autorki z samorządowcami. Ponadto w pracy wyodrębniono zakończenie, bibliografię oraz trzy aneksy: wykaz podejmowanych „procedur zmian granic Rzeszowa w latach 2002-18” oraz dwa scenariusze wywiadów (z respondentem z miasta na prawach powiatu oraz scenariusz wywiadu z respondentem gminy, której obszar ograniczano na rzecz miasta).

Tak zaproponowana struktura jest uzasadniona, aczkolwiek można poczynić następujące spostrzeżenia. Po pierwsze, w rozprawie doktorskiej lepiej wyodrębnić jeden osobny rozdział metodologiczny, aniżeli kwestie metodologiczne podejmować w dwóch miejscach (wstęp i rozdział trzeci). Po drugie, w rozdziale trzecim, zatytułowanym „procedura poszerzania granic miasta na prawach powiatu – opis procesu badawczego” zawarto podrozdział dotyczący charakterystyki badanych miast – nie wydaje się to uzasadnione w tym miejscu. Po trzecie, poszczególne rozdziały mają dość zróżnicowaną objętość, choć przyznać trzeba, że trzy rozdziały przygotowane na podstawie badań empirycznych (4, 5, 6) są prawie identyczne pod względem długości. W tym miejscu warto też docenić i pochwalić Autorkę: rozdziały te przygotowano pod względem problemowym (przygotowanie procesu zmiany granic, sam proces i procedura zmiany oraz skutki tychże zmian), każdorazowo z umiejętnym wykorzystaniem do prowadzonej analizy własnych badań empirycznych. Niewątpliwie przyjęcie takiej metody analizy świadczy o dojrzałości analitycznej Autorki, choć zarazem czytelnikowi nie pozwala na szybkie dotarcie do całościowych informacji dotyczących jednego z analizowanych miast.

Metodologia pracy

Jak wspomniano wyżej, kwestie metodologiczne Autorka podjęła w dwóch miejscach rozprawy: wstępie oraz częściowo w rozdziale trzecim. Pani Magister zdefiniowała przedmiot badań – poszerzenie granic miast na prawach powiatu – szeroko, bowiem uwzględniła w tej problematyce nie tylko określone przepisami prawa jej elementy formalne, ale również także aspekty pozaformalne, które wywierają wpływ na ostateczny kształt zmiany granic miast.

Cel badawczy Autorka określiła następująco (s. 12): „przedstawienie przebiegu zmian w podziale terytorialnym Polski w odniesieniu do miast na prawach powiatu w latach 2002-2018, ich charakterystyka oraz zidentyfikowanie sposobów, w ramach których dokonywane były poszerzenia granic tych miast”. Problem badawczy wyrażono w postaci pytania: „jakie uwarunkowania i czynniki wpływały na poszerzanie granic miast na prawach powiatu w Polsce w latach 2002-2018, w jaki sposób procesy te przebiegały oraz jakie były efekty dokonanych zmian granic”.

W tym miejscu można wyrazić pewną wątpliwość: skoro wcześniej Autorka poinformowała o badaniach w trzech miastach, to dlaczego problem badawczy ujęła szerzej, to znaczy w odniesieniu do wszystkich miast na prawach powiatu, w których w latach 2002-18 poszerzano granice?

Autorka sformułowała osiem pytań badawczych. Można poczynić tu następujące uwagi: pytanie 3 zawiera stwierdzenie („możliwość łączenia jednostek samorządu terytorialnego jest rozwiązaniem rzadko wykorzystywanym”); pytania 7 i 8 wzajemnie się przenikają (potencjalne konflikty wynikające z poszerzenia granic mogą przecież skutkiem tego procesu, o które zapytano w pytaniu 8).

Jako główną hipotezę badawczą Autorka przyjęła stwierdzenie: „Ramy procedur poszerzania granic miast na prawach [powiatu] wyznaczają przepisy prawa, ich przebieg jest jednak zależny głównie od lokalnych uwarunkowań społeczno-politycznych, w których są one realizowane”. Dodatkowo sformulowano pięć hipotez szczegółowych.

I omawiając część metodologiczną rozprawy Pani Magister można w tym miejscu poczynić pewne zastrzeżenie. Otóż: po pierwsze niektóre hipotezy mają bardziej formę tez, stwierdzeń, nie zawierają w sobie jakichś zależności; po drugie nie wszystkie są formą odpowiedzi na postawione wcześniej pytania badawcze (przykładowo Autorka nie sformułowała pytania o korelację poszerzenia granic miasta z potencjalnym wzrostem popularności jego włodarza). Rzecz jasna nie ma wymogu, aby do każdego pytania badawczego sformułować hipotetyczną odpowiedź, jednakowoż, taka konstrukcja metodologiczna byłaby najbardziej przejrzysta.

Pani Magister Dominika Zięba wykorzystwała kilka metod i technik badawczych. Zostały wymienione: metoda wielokrotnego studium przypadku, metoda porównawcza, metoda instytucjonalno-prawna, *desk research* oraz indywidualne wywiady pogłębione, natomiast wiodącą rolę, zdaniem Autorki, spełniła metoda wielokrotnego studium przypadku. Najbardziej frapującą częścią procesu badawczego zwykle są badania empiryczne, które Pani Magister przeprowadziła posługując się techniką wywiadów pogłębionych z dwiema grupami respondentów: po pierwsze władzami miast poszerzających granice (prezydenci,

wiceprezydenci, sekretarze, radni), po drugie przedstawicielami władz gmin, których częściowo obszar został włączony do miast (wójtowie, burmistrzowie, radni). Badanie te Doktorantka przeprowadzała osobiście w okresie IV 2023 – III 2024. Szkoda jednak, że Autorka nie poinformowała we wstępie ile tych wywiadów zrealizowano. Nie ma też na ten temat wzmianki w bibliografii. Stosowna informacja pojawia się dopiero na s. 83-84.

Należy w tym miejscu pochwalić Autorkę, że w ramach swojego procesu badawczego podjęła się przeprowadzenie autorskich badań empirycznych, które – nie umniejszając innych elementów podjętej aktywności badawczej – można uznać za największą jej wartość (łącznie 36 rozmów w trzech miastach). Niestety nie zawsze doktoranci decydują się na realizację badań ilościowych czy jakościowych, Pani Magister Dominika Zięba przeprowadziła badania w postaci wywiadów pogłębionych i poszerzona informacja o nich powinna znaleźć się i we wstępie, i oczywiście w bibliografii w kategorii „źródła nieopublikowane”, które wszak zawsze stanowią esencję rozpraw naukowych, właśnie dlatego, że są autorskie, wcześniej nieopublikowane (informacje o nich powinny się znaleźć w bibliografii w sposób zdepersonalizowany ponieważ, miały one charakter anonimowy). Warto dodać jeszcze jedną uwagę dotyczącą wywiadów – sposobu ich cytowania: Autorka poinformowała o zastosowanej metodzie kodowania rozmów, co z jednej strony może świadczyć o rzetelnym podejściu do procesu badawczego, ale z drugiej strony może pozwolić na personalizację rozmówców przez niektórych czytelników rozprawy, czego należy się jednak wystrzegać.

Uwagi do pracy

W rozprawie, jak wyżej wspomniano, dwa pierwsze rozdziały mają charakter teoretyczny. Niewątpliwie Autorka ma dobre rozeznanie w formalnych kwestiach dotyczących poszerzania granic miast, co opisała w rozdziale drugim, a potem wielokrotnie do szczegółowych kwestii tego zagadnienia wracała podczas analizy konkretnych przypadków trzech miast. Omówione w rozdziale pierwszym założenia nowego instytucjonalizmu oraz koncepcji *urban governance* Autorka zastosowała potem w odniesieniu do badanych przypadków. W sposób szczególny widać to w rozdziale trzecim, zwłaszcza na s. 77-79 (a potem także w zakończeniu). We wspomnianym rozdziale poszczególne działania w ramach procesu zmiany granic przypisano do różnych podejść w obrębie nowego instytucjonalizmu. W rozdziale tym Autorka odniosła się także do *urban governance*, najpierw wskazując na wyróżnione przez Jona Pierre'a cztery atrybuty tej koncepcji (korelacja interesów publicznych i prywatnych w procesie kształtowania polityk miejskich, nadrzędna rola samorządu lokalnego w realnym zarządzaniu miastem, osadzenie w uwarunkowaniach lokalnych oraz uwzględnienie w analizie polityki lokalnej kontekstu narodowego). Mgr Dominika Zięba skorzystała również z podejścia zaproponowanego przez innych autorów (Jon Coaffee i Patsy Healey), wedle których w *urban governance* można wyróżnić trzy istotne elementy: epizody, procesy i kultura. I w tym przypadku można mieć jednak pewne wątpliwości, czy aby Autorka dobrze dobrała do nich egzemplifikacje z miast na prawach powiatu, bo czy „epizodem” są podstawy formalne zmian granic, a „praktyki i zwyczaje życia społeczno-politycznego występujące w badanych

samorządach” nie należało raczej zaliczyć do „kultury” *urban governance* (zamiast, jak zaproponowała Autorka, do „procesów”)?

Pani Magister Dominika Zięba (wspomniała o tym już w uwagach wstępnych) trafnie dostrzegła, że badając zagadnienie zmian granic w miastach na prawach powiatu, aby dobrze je przeanalizować, należy wyodrębnić trzy elementy składające się na cały proces zmiany granic: okoliczności, które do niego doprowadziły lub co najmniej wpływały na niego, przebieg procedury zmiany granic oraz skutki, które zmiana spowodowała. Taki schemat analizy, a zatem - *ante factum*, *ipso facto* i *ex post* – Autorka konsekwentnie stosuje w rozprawie, czego wyrazem jest struktura pracy, w której rozdziały 4-6 odpowiadają właśnie poszczególnym elementom procesu zmiany granic. A zatem w rozdziałach tych Autorka omawia jednocześnie trzy przypadki miast, co może jednakże utrudniać czytelnikom odbiór treści. Być może przed publikacją rozprawy warto rozważyć dodatkowy wewnętrzny podział tych rozdziałów, z wyodrębnieniem osobno treści dotyczących Opola, Rzeszowa i Zielonej Góry? Niewątpliwie takie rozwiązanie pozwoliłoby na lepszą percepcję informacji odnoszących się *stricto* do konkretnego miasta.

W rozdziale czwartym Autorka, posługując się przeprowadzonymi wywiadami pogłębionymi w badanych miastach wskazuje na podobieństwa i różnice w doprowadzeniu do uruchomienia procedury zmiany granic. Z analizy wynika, że w każdym z miast pierwszoplanowe role odgrywali włodarze tych miast jednak, o ile w Rzeszowie i Zielonej Górze prezydenci zadbali o komunikacyjne przygotowanie do wprowadzania zmian granic, to w Opolu od podania pierwszej publicznej informacji o takich zamiarach do uruchomienia formalnej procedury minęło zaledwie, jak podaje Pani Magister, sześć dni. Intrygujące byłoby zatem **poznanie opinii Doktorantki**, który sposób uruchomienia procesu zmiany granic jest Jej zdaniem bardziej efektywny?

W rozdziale piątym wiele miejsca Autorka poświęciła konsultacjom i referendum przeprowadzanym w badanych miastach oraz gminach, których tereny miały zostać do nich przyłączone, a także protestom, które propozycje zmiany granic wzbudzały. W tej części zauważono ciekawą korelację: o ile w przypadku Rzeszowa większość mieszkańców sołectw mającymi wejść w obręb tego miasta opowiadała się „za”, a większość mieszkańców gmin tychże sołectw – „przeciw”, to w przypadku Opola większość mieszkańców (i sołectw i całych gmin) w zdecydowanej większości (ponad 90%) głosowali „przeciw”. Warto byłoby zatem **poznać opinię Pani Magister**, dlaczego taka różnica zaistniała w przypadku zmian granic Rzeszowa i Opola?

W rozdziale tym Autorka opisała udział organów władz samorządowych oraz administracji rządowej w dokonywaniu zmiany granic, uwzględniając przy tym inne podmioty, które brały w tym udział, np. w przypadku Opola, mniejszości niemieckiej. Takie wieloaspektowe podejmowanie analizy świadczy niewątpliwie o dobrym rozeznaniu meandrów lokalnej polityki i jej uwarunkowań w badanych miastach.

W rozdziale szóstym omówiono skutki wprowadzanych zmian granic: polityczne, ekonomiczne, przestrzenne, społeczne, dodatkowo wskazując kim są beneficjenci zmian. O ile w przypadku skutków politycznych (które Autorka głównie mierzy ewentualnym zwiększeniem poparcia dla włodarzy miast i ich poparcia) można *de facto* mówić o ewentualnej korelacji, to kwestie ekonomiczne i przestrzenne mogą być oceniane wedle bardziej miarodajnych

wskaźników, do których Autorka odwoływała się (np. dochody i wydatki miast przed i po powiększeniu). Pani Magister zwracała tu także na elementy na pierwszy rzut oka nie dostrzegalne, np. wskazując, że skutkiem przestrzennym nie były li tylko powiększenie powierzchni miast, ale np. przyrost terenów rolnych i leśnych w ich ramach (np. w 2021 r. Rzeszów i Opole były jedynymi miastami wojewódzkimi, w obrębie których grunty rolne stanowiły więcej niż połowę całkowitej powierzchni, a Zielona Góra miała najwięcej gruntów rolnych i leśnych). I w tym miejscu można zatem powtórzyć, że świadczy to o dobrym rozeznaniu podejmowanych zagadnień badawczych oraz, co istotne, umiejętności analizy pozyskanego materiału badawczego.

Niewątpliwie więc rozprawę doktorską Pani Magister Dominiki Zięby można uznać za udane przedsięwzięcie badawcze. Poza wymienionymi już wyżej uwagami warto – mając nadzieję, że zostanie ona opublikowana – poczynić kilka innych spostrzeżeń krytycznych.

Ja wspomniano, w rozprawie Pani Magister Dominika Zięba wyróżniła trzy etapy procesu w poszerzaniu granic miasta na prawach powiatu. Są to wedle Autorki:

- czynniki, okoliczności, uwarunkowania mające wpływ na wszczęcie procedury poszerzenia granic miasta (a zatem to, co poprzedzało jej formalne wszczęcie),
- przebieg procedury poszerzania granic miasta (to co dzieje się podczas trwającej procedury administracyjnej),
- skutki poszerzenia granic miasta.

Bez wątplenia takie podejście do badanego zjawiska jest ze wszech miar uzasadnione. Jednakże informując o nim już we wstępie (s. 10 i dalsze) Autorka pisze o badaniu „procedury poszerzania granic miasta na prawach powiatu w dwóch wymiarach” – formalnym („całokształt przepisów i norm prawnych regulujących jej przebieg”) oraz nieformalnym („kontekst i uwarunkowania lokalne, w których różne procedury były realizowane”). Wcześniej (s. 9) omawiając literaturę przedmiotu Autorka pisze o „procesach poszerzania granic dużych miast”. I tu właśnie widać pewien mankament, który – skoro pojawił się już we wstępie – to potem był powielany. Otóż – w dalszej części pracy, Pani Magister wielokrotnie używa terminu „procedura” (w sumie ok. 390 razy) choć przecież, przedmiotem badań w niniejszej rozprawie jest „proces zmiany granic”, skoro Autorka zaliczyła do niego czynniki, okoliczności, uwarunkowania poprzedzające zainicjowanie samej zmiany granic, formalne działania po zainicjowaniu zmiany (a więc – tutaj właśnie procedury) oraz skutki zmian. To, w wielu miejscach pracy, mylne używanie terminu „procedura” zamiast „proces” stanowi mankament, który winien być poprawiony przed upublicznieniem rozprawy w formie książkowej.

Rozprawa jest skoncentrowana na analizie trzech przypadków, tych niewątpliwie najbardziej znaczących (Opole, Rzeszów, Zielona Góra) spośród wszystkich miast na prawach powiatu, w których zmian granic dokonywano. W zasadzie te „inne przypadki” zostały wymienione, z podaniem szczegółów dotyczących tychże zmian, ale bez pogłębionej analizy. Może warto zatem rozważyć wprowadzenie do tytułu stosownego odniesienia (czyli np. podtytuł: studium przypadku trzech miast?).

W pracy Autorka, niejako między wierszami, zwraca uwagę na strategię komunikacyjne stosowane przez władze miast poszerzających swoje granice. Wydaje się, że ten wątek mógł zostać rozbudowany, a przynajmniej warto byłoby wspomnieć o tym w zakończeniu, wszak

warta poznania byłaby opinia Pani Magister jak modelowo powinna wyglądać strategia komunikacyjna władz miasta, które w przyszłości chciałyby doprowadzić do zmiany granic?

Nie do końca można się również zgodzić ze spostrzeżeniem (a raczej uwagą krytyczną Autorki) wyrażonym w zakończeniu (s. 254), że „planując kolejne zmiany granic miasta, prezydent Rzeszowa często wybierał tereny, których mieszkańcy byli tym zmianom przychylni”, co „także umacniało jego pozycję polityczną”. Uwaga ta ma bowiem stanowić uzasadnienie stwierdzenia Autorki, że pierwsza z hipotez szczegółowych pracy potwierdziła się tylko częściowo („najważniejszym kryterium wyboru kierunków, w których będzie poszerzało się miasto, jest maksymalizacja korzyści, jakie miastu przynieść może potencjalna zmiana granic”). Otóż z tego, że prezydent miasta wybiera do rozszerzenia tereny zamieszkałe przez mieszkańców przychylnych takiej propozycji wynikać nie musi, że nie kieruje się on przede wszystkim korzyściami dla miasta. Wszak w innym miejscu Autorka krytycznie opisuje przypadek prezydenta Opola, który dokonując zmian granic miast właśnie nie kierował się tym, co na ten temat myśleli mieszkańcy włączanych terenów.

Ponadto warto wspomnieć o pewnych mankamentach typograficznych i technicznych. Po pierwsze należy wspomnieć, że jest ich stosunkowo niewiele – niewątpliwie narracja rozprawy jest prowadzona w sposób przejrzysty i zrozumiały, a pomyłki występują rzadko. Tym niemniej:

- lepiej cytować źródła prawne nie od szczegółu do ogółu, lecz odwrotnie, tj. najpierw tytuł ustawy, a dopiero potem cytowany z niej artykuł;
- nie jest potrzebne, aby cytując źródła pozyskane z Internetu podawać tzw. „dostęp” – jest to absolutnie zbędne gdy źródła takie mają datę swojej publikacji (przecież adekwatnie, korzystając z czasopisma drukowanego nie podaje się dnia, w którym artykuł w nim zawarty czytamy, lecz tylko datę jego publikacji);
- na koniec każdego podrozdziału podsumowania powinny zostać wyodrębnione, choćby pustym wierszem, albo jakimś znakiem graficznym;
- w tabelach 8-10 na s. 222-24 w kolumnach „zmiana [%]” – nie podano w stosunku do którego roku jest ona wyliczona;
- bibliografia – albo wyodrębnienie „źródeł prawnych” oraz „innych źródeł” i odpowiednia klasyfikacja dokumentów, albo wyodrębnienie po „aktach prawnych” „aktów prawa miejscowego”; brak wykazu przeprowadzonych wywiadów w kategorii „źródła niepublikowane”.

Dostrzeżono również usterki:

- s. 12 - „Ramy procedur poszerzania granic miast na prawach [czego?] wyznaczają przepisy prawa”;
- s. 79 – „zapropozowanego prze[z] J. Coaffee i P. Healey”; s. 80 – „jak również wysypujące [inne określenie] sposoby wymiany informacji”;
- s. 175 – „złożenie przez prezydenta Opola wniosku [w] sprawie zmian”;
- s. 193 „w ramach procedury ustawowej wniosek o [brak części zdania] miasta Zielona Góra z sąsiadującą gminą wiejską”;
- s. 201 i s. 282 - błąd w tytule czasopisma, bez ‘s’ „Pogranicze. Polish Borderlands Studies”.

Ocena końcowa

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska Pani Magister Dominiki Zięby bez wątpienie zawiera w sobie istotną wartość naukową, została przygotowana w sposób rzetelny, a zawarte w niej treści mogą być interesujące poznawczo nie tylko dla osób zajmujących się naukowo problematyką samorządową. Autorka podjęła w niej istotną problematykę badawczą, wykazała się bardzo dobrą znajomością podejmowanej tematyki oraz przyjętej metodologii badawczej, dobrze dobrała źródła, przeprowadziła autorskie badania jakościowe i je efektywnie przeanalizowała. Mogę zatem stwierdzić, że praca spełnia wymagania stawiane tego typu dysertacjom (Ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, art. 187, Dz.U. 2022, poz. 574 z późn. zm.) i w związku z tym może być dopuszczona do dalszego etapu procedowania w przewodzie doktorskim. Jednoznacznie opowiadam się zatem za przyjęciem rozprawy doktorskiej Pani Magister Dominiki Zięby oraz jej dopuszczeniem do publicznej obrony, sugerując nadto - po naniesieniu stosownych poprawek - opublikowanie jej drukiem.

Maciej Drżonek